LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Lausunto

3.11.2022

VN/26843/2022
VN/26843/2022-LVM-9

Ympäristöministeriö

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto, Baltic Offshore Epsilon -hankkeen YVA-menettely

Ympäristöministeriö on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä lausuntoa Ruotsin talousvyöhykkeelle suunnitteilla olevan Baltic Offshore Epsilon –merituulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn osallistumisesta. Tuulipuisto koostuisi enintään 184 tuuliturbiinista, joiden enimmäiskorkeus on 330 metriä ja tehokkuus 20 MW. Hankealueen etäisyys Gotska Sandöniin on noin 30 km ja Fåröhön noin 60 km. Hankealue sijaitsee lisäksi noin 40 km päässä Tukholman saaristosta ja 130 km päässä Ahvenanmaasta.

Vihreän siirtymän myötä merituulivoimahankkeita on enenevässä määrin vireillä sekä Suomen että Ruotsin aluevesillä ja talousvyöhykkeillä. Teknologisen kehityksen ja markkinatilanteen muutoksen vuoksi hankkeet ovat kooltaan suuria ja niillä voi olla huomattaviakin vaikutuksia sekä luonnonympäristöön että meriliikenteelle. Suomen ulkomaankaupantavaravirroista valtaosa kulkee meriteitse, ja sujuvan ja turvallisen meriliikenteen kannalta tärkeää, että merituulivoimapuistojen vaikutukset myös merenkululle huomioidaan ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä. Erityisesti on hyvä kiinnittää huomiota eri hankkeiden yhteisvaikutuksiin sekä vaikutuksiin talvimerenkululle.

Suunnitellun Baltic Offshore Epsilon - merituulivoimapuiston välittömään läheisyyteen on suunnitteilla myös useita muita merituulivoima-alueita, jolloin merituulivoiman vaikutukset merenkulkuun korostuvat entisestään. Vaikka hanke sijoittuu Suomen kannalta eteläisemmälle merialueelle, voi alueella olla ankarina talvina myös tarvetta jäänmurrolle. Eri hankkeiden yhteisvaikutusten ja talvimerenkulun näkökulmasta on perusteltua, että Suomi osallistuisi hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tarkemmat arviot ja perustelut käyvät ilmi Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin sekä Väyläviraston lausunnoista.

Osastopäällikkö, ylijohtaja — Sabina Lindström

Erityisasiantuntija — Hanna-Maria Urjankangas

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Liikenne- ja viestintäministeriö				
PL 31 00023 Valtioneuvosto	Eteläesplanadi 4 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001		kirjaamo.lvm@gov.fi lvm.fi

Jakelu	YM Ympäristöministeriö
Tiedoksi	YM LYMO Biotalousyksikkö, Seija Rantakallio Työ- ja elinkeinoministeriö Väylävirasto, Simo Kerkelä Väylävirasto, Keijo Jukuri Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Jani Koiranen

VN/26843/2022-LVM-9

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Asia: Lausuntopyyntö Suomen tarpeesta osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Baltic Offshore Epsilon -tuulipuiston YVA-menettelyyn (VN/26843/2022)

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@gov.fi

Lausunto

Luonnonvarakeskuksella ei ole lausuttavaa asiasta.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 13.10.2022 klo 17:08:08.

Lausunnon valmistelija(t):

Timo Myllylä

Tiedoksi:

WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

Ympäristöministeriö 24.10.2022
kirjaamo.ym@gov.fi

Viite: VN/26843/2022

Asia: WWF Suomen lausunto Suomen tarpeesta osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Baltic Offshore Epsilon -tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn

WWF kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa asiasta seuraavaa.

Ruotsi panostaa nopeaan tuulivoiman kehittämiseen merialueillaan – tällä hetkellä Ruotsin merialuesuunnitelmassa on varaus noin 20-30 TWh:n vuosituotantoon, ja samalla maa valmistautuu lisäämään tätä 120 TWh:n vuosituotantoon. Tämä näkyy selvästi käynnissä olevien hankkeiden määrässä. Pelkästään syksyn 2022 aikana lausunnolle on tullut viisi muuta tuulivoimahanketta Ruotsin talousvyöhykkeellä (Erik Segersäll, 5 000–6 000 MW; Olof Skötkonung 1 600–1 800 MW; Polargrund 3 000 MW; Najaderna 1 000 MW sekä Södra Victoria 1 500–2 000 MW).

Ruotsi ei myöskään ole ainoa Itämeren maa, joka kehittää merituulivoimakapasiteettiaan. EU:n asettamien ilmastotavoitteiden myötä koko unioin alueella tulisi asentaa 300 GW merituulivoimakapasiteettia vuoteen 2050 mennessä, mikä käytännössä tarkoittaa sitä, että merituulivoimalle varatut alueet 15-kertaistuvat. RePower EU-aloitteen myötä EU:n tavoitteena on uusituvan energian osuuden nostaminen 45 % vuoteen 2030 mennessä, joten hankkeiden edistämisellä on kiire. Marienborgin julistuksen myötä Itämeren valtiot ovat sitoutuneet kunnianhimoisiin tavoitteisiin merellisen tuulivoiman edistämiseksi, ja tuotannon lisäämiseksi nykyisestä alle 3 GW:sta 19,6 GW:n vuoteen 2030 mennessä.

Tuulivoiman tuotannon lisääminen merialueilla on tarpeellista. Uusiutuvan energian käyttöönottoa tulee nopeuttaa, mutta prosessissa on otettava luonnon monimuotoisuus huomioon. Jotta tämä toteutuisi, on energiantuotannon kehittämistä tarkasteltava kokonaisvaltaisesti, tärkeät merensuojelun tavoitteet huomioiden (meristrategiadirektiivi, biodiversiteettistrategia, ennallistamislainsäädäntö jne.), ja erillisten hankkeiden kumulatiiviset vaikutukset huomioiden. Kuten hankkeen arviointiohjelman tiivistelmästä käy ilmi, hankkeen lähialueelle on suunniteltu useita eri tuulivoimapuistoja, ja näiden yhteisvaikutuksia on arvioitava huolellisesti ja luotettavasti. **WWF katsoo, että Suomen tulisi osallistua Baltic Offshore Epsilon-hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn ja varmistaa, että hanke yhdessä sen lähialueille suunnitelluiden muiden merituulivoimapuistojen kanssa ei aiheuta ympäristölle haitallisia vaikutuksia.**

Suomen tulisi lisäksi myötävaikuttaa siihen, että Itämeren maiden merituulivoimahankkeita tarkastellaan kokonaisuutena eikä erillisinä yksikköinä, ja että ne suunnitellaan ekologiset käytävät ja suojelualueiden kehittämistarpeet (30 % pinta-alatavoite) huomioiden ja ympäristövaikutuksia minimoiden. HELCOM-maiden tulisi käynnistää tämä prosessi yhdessä, ja sillä tulisi vaikuttaa hankkeiden sijoittamiseen jo ennen erillisten hankkeiden YVA-menettelyiden aloittamista. Itämeren osa-alueiden erityispiirteitä huomioivia arviointimenetelmiä tulisi kehittää, joilla pystyttäisiin luotettavasti arvioimaan erillisten hankkeiden kumulatiivisia ja pitkäaikaisia vaikutuksia, sekä eri toimialojen yhteisvaikutuksia.

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen rahasto sr

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja

Vanessa Ryan
Meriasiantuntija

Museovirasto

Lausunto

27.10.2022 MV/100/05.02.01/2022

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite VN/26843/2022

Asia **Suomen tarve osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Baltic Offshore Epsilon -tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn**

Ympäristöministeriö on antanut Museovirastolle mahdollisuuden ottaa kantaa siihen, pitäisikö Suomen osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunnitellun merituulipuiston *Baltic Offshore Epsilon* ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Museovirasto kommentoi asiaa vedenalaisen kulttuuriperinnön huomioimisen osalta.

Ruotsin talousvyöhykkeelle suunnitellaan tuulipuistoa, joka koostuisi enintään 184 tuuliturbiinista, joiden enimmäiskorkeus on 330 metriä ja tehokkuus 20 MW. Hankealueen etäisyys Gotska Sandöhön on noin 30 km ja Fåröhön noin 60 km. Hankealue sijaitsee lisäksi noin 40 km päässä Tukholman saaristosta ja 130 km päässä Ahvenanmaasta. Hankkeesta vastaavana toimii Njord Offshore Wind AB.

Vedenalaisen kulttuuriperinnön kohteet ovat tietyllä rajatulla alueella sijaitsevia fyysisiä kohteita, joihin kohdistuvilla kartoitus-, suojelu- ja tutkimustoimilla ei ole varsinaisia rajat ylittäviä konkreettisia ympäristövaikutuksia. Vedenalaisen kulttuuriperinnön huomioimisen näkökulmasta Suomella ei ole tarvetta osallistua Ruotsin talousvyöhykkeellä toteutettavan merituulipuistohankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

Vedenalaisen kulttuuriperinnön suojelun yhteyshenkilö Museovirastossa on Maija Matikka (maija.matikka@museovirasto.fi, puh. 0295 33 6284).

Yli-intendentti Helena Taskinen

Intendentti Maija Matikka

Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

LAUSUNTO

Ympäristöministeriö

kirjaamo.ym@gov.fi

Päiväys/Datum
28.10.2022
Dnro/Dnr
TRAFICOM/487856/04.04.05.01/2022
Viite/Referens
VN/26843/2022

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto Suomen tarpeesta osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Baltic Offshore Epsilon -merituulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn

Ympäristöministeriö on lähettänyt lausuntopyynnön Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille koskien Suomen tarpeesta osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Baltic Offshore Epsilon -merituulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

Traficom lausuu seuraavaa

Merituulivoimahankkeet ovat kasvaneet viime vuosina merkittävästi ja niiden sijainti on enenevässä määrin suuntautunut kauemmaksi rannikon matalilta vesiltä aina talousvyöhykkeille asti. Merituulivoimahankkeita suunnitellaan laajoille alueille sekä Suomen että Ruotsin merialueille, ja toteutuessaan merituulivoimapuistoilla voi olla merkittäviä vaikutuksia Pohjanlahden ja Suomenlahden merenkulkuun. Merituulivoimapuistojen aluerajauksessa on tärkeää huomioida merenkulun käyttämät liikennöintireitit myös vahvistettujen väylien ja reittijakojärjestelmien ulkopuolella siten, että merenkulun toimintaedellytykset ja turvallisuus tulevat huomioiduksi suunnitellulla hankealueella. Suunnitellun Baltic Offshore Epsilon -merituulivoimapuiston välittömään läheisyyteen on suunnitteilla myös useita muita merituulivoima-alueita, jolloin merituulivoiman vaikutukset merenkulkuun korostuvat entisestään. Merituulivoimahankkeiden mahdolliset yhteisvaikutukset alueen merenkululle tulisi selvittää kattavasti jatkosuunnittelun aikana.

Nyt kuultavana oleva merituulivoimahanke sijoittuu Suomen näkökulmasta eteläisemmälle merialueelle, jossa on ankarina jäätalvina myös jäänmurtoa. Traficom näkee tärkeäksi, että hankkeessa kuultaisiin Traficomin lisäksi sekä Ruotsin ja Suomen jäänmurron vastuuviranomaisia, jotta jäänmurtoyhteistyö ja talvimerenkulun avovesistä poikkeavat reititykset sekä Pohjanlahden ja Suomenlahden merenkulku tulevat kokonaisuudessaan huomioiduksi jo hankkeen suunnitteluvaiheessa.

Traficomin näkemyksen mukaan Suomen olisi perusteltua osallistua suunnitellun hankkeen YVA-menettelyyn, sillä huomioiden hankealueen sijainnin sekä myös hankealueen läheisyyteen sijoittuvat muut suunnitellut laajat merituulivoimahankkeet, hankkeilla voi olla vaikutusta myös Suomeen suuntautuvalle ja Suomesta lähtevälle merenkululle.

Pietari Pentinsaari
johtaja

Tiedoksi

Jani Koiranen, Traficom
Janina Tapia Cotrino, Traficom
Hanna-Maria Urjankangas, LVM

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 28.10.2022. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

31.10.2022 VÄYLÄ/6492/06.00.03/2022

Ympäristöministeriö
PL 35, 00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.ym@gov.fi

VIITE: VN/26843/2022

Lausunto Suomen tarpeesta osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Baltic Offshore Epsilon - tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn

Ympäristöministeriö on pyytänyt Väylävirastolta lausuntoa koskien osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavaa Baltic Offshore Epsilon -merituulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.
Tuulipuisto sijaitsee noin 40 km päässä Tukholman saaristosta ja 130 km päässä Ahvenanmaasta joka koostuisi enintään 184 tuuliturbiinista.

Väylävirasto lausuu seuraavaa:
Merituulivoimahankkeita suunnitellaan laajoille alueille sekä Suomen että Ruotsin merialueille, ja toteutuessaan merituulivoimapuistoilla voi olla vaikutuksia Pohjanlahden ja Suomenlahden merenkulkuun ja erityisesti jäänmurron avustustoimintaan.

Suunnitellun Baltic Offshore Epsilon -merituulivoimapuiston välittömään läheisyyteen on suunnitteilla myös useita muita merituulivoima-alueita, jolloin merituulivoimahankkeiden vaikutukset merenkulkuun korostuvat entisestään.

Nyt kuultavana oleva merituulivoimahanke sijoittuu Suomen näkökulmasta eteläisemmälle merialueelle, jossa on ankarina jäätalvina myös jäänmurtoa joten tuulivoimahanke voi vaikuttaa jäänmurron avustustoimintaan.

Väylävirasto näkee tärkeäksi, että hankkeessa kuultaisiin sekä Ruotsin ja Suomen jäänmurron vastuuviranomaisia, jotta jäänmurtoyhteistyö ja talvimerenkulun avovesistä poikkeavat reititykset sekä Pohjanlahden ja Suomenlahden merenkulku tulevat kokonaisuudessaan huomioiduksi jo hankkeen suunnitteluvaiheessa.

Väylävirasto näkemyksen mukaan Suomen olisi perusteltua osallistua suunnitellun hankkeen YVA-menettelyyn.

Väylävirasto
PL 351, 20101 Turku Puhelin 0295 34 3000 etunimi.sukunimi@vayla.fi
Juhana Herttuan puistokatu 21, 20100 Turku Faksi 0295 34 3700 kirjaamo@vayla.fi
www.vayla.fi

Yksikönpäällikkö	Simo Kerkelä
Aluepäällikkö	Keijo Jukuri

Tiedoksi Jarkko Toivola, Olli Holm, Kirjaamo
Urjankangas Hanna-Maria (LVM)
Traficom: Jani Koiranen

Väylävirasto

ASIAKIRJA / HANDLING / DOCUMENT

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa.
Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

Denna handling är undertecknad i Trafikledsverkets tjänst för elektroniska underskrifter.
Du kan verifiera den elektroniska underskriften med Adobe Acrobat.

This document has been signed at Finnish Transport Infrastructure Agency´s service for electronic signatures.
You can verify the authenticity of the signature by using Adobe Acrobat.

ALLEKIRJOITUKSET / UNDERSKRIFTER / SIGNATURES

Allekirjoittaja	**Keijo Jukuri**
Allekirjoitusaika	31.10.2022 09:34
Allekirjoittaja	**Simo Kerkelä**
Allekirjoitusaika	31.10.2022 09:58

ASIAKIRJAT

Asiakirja	Lausunto Baltic Offshore Epsilon hankeen YVA.pdf

Ålands landskapsregering

Dokumentnamn	Brevnr
UTLÅTANDE	224 S4
Ärendenr	Datum
ÅLR 2022/8144	1.11.2022

Hänvisning
Er begäran om utlåtande 10.10.2022
VN/26843/2022

Miljöministeriet
Pb 35
FI-00023 STATSRÅDET

registratorskontoret.ym@gov.fi

Kontaktperson
Jacob Nordlund, telefon +358 (0)18 25309
jacob.nordlund@regeringen.ax

Ärende

Utlåtande beträffande Finlands deltagande i Sveriges förfarande för miljökonsekvensbedömning och samrådsunderlagets innehåll, vindkraftsparken Baltic Offshore Epsilon i Sveriges ekonomiska zon.

Miljöministeriet har den 10.10.2022 begärt landskapsregeringens utlåtande beträffande Finlands deltagande i Sveriges förfarande för miljökonsekvensbedömning och samrådsunderlagets innehåll, vindkraftsparken Baltic Offshore Epsilon i Sveriges ekonomiska zon. Utlåtandet ska vara inlämnat senast 4.11.2022. Vindkraftsparken Baltic Offshore Epsilon ligger 130 km söder om Åland.

Beslut

Landskapsregeringen beslutar förorda Finlands deltagande i den svenska miljökonsekvensbedömningen.

Motivering

Området mellan Gotland och Åland och södra Bottenhavet ligger i Ålands närområde och viktiga arter och populationer som finns på Åland kan påverkas av det som sker där. Diskussioner om behovet av gemensamt samarbete gällande havsförvaltning och -planering mellan Sverige, Åland och Finland har även berört aktuella områden. Därtill är avståndet från Epsilon ca 80 km till det sydligaste skyddsvärda området som är inritat i den åländska havsplanen.

Minister Christian Wikström

Byråchef Jacob Nordlund

FÖR KÄNNEDOM

Ralf Häggblom, ralf.haggblom@regeringen.ax
Stefan Fransman, stefan.fransman@regeringen.ax
Mikael Wennström, mikael.wennstrom@regeringen.ax

BirdLife Suomi ry BirdLife Finland rf
Annankatu 29 A 16, 00100 HELSINKI
Puh. (09) 4135 3300, fax (09) 4135 3322
Sähköposti: toimisto@birdlife.fi
www.birdlife.fi

3.11.2022

Vastaanottaja
Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@gov.fi

Lausunto Suomen tarpeesta osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Baltic Offshore Epsilon –tuulivoimala-alueen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn (VN/26843/2022)

BirdLife Suomi kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa sen johdosta seuraavaa.

Ruotsin talousvyöhykkeelle Gotlannin pohjoispuolelle suunnitellaan Baltic Offshore Epsilon merituulivoimala-aluetta, jonka kapasiteetti olisi 3000 MW. Meren syvyys alueella vaihtelee 70 ja 180 metrin välillä.

Tiedossamme ei ole linnustollisesti tärkeitä alueita voimala-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä. On kuitenkin huomattavaa, että avomerialueiden linnusto tunnetaan huonosti. Tietoa esimerkiksi kalaa syövien ruokki- ja kuikkalintujen ruokailualueista ei juurikaan ole, ja ne ovat avomerellä herkkiä tuulivoimaloiden häirintävaikutukselle jopa yli kymmenen kilometrin säteellä. Hankkeessa on tärkeää selvittää alueen merkitys mm. kyseisten lajien ruokailulle.

Lintujen muuttoreittien sijoittuminen alueella tunnetaan huonosti. Varsin keskellä merta muutto ei todennäköisesti keskity voimakkaasti. Alueen sijainnin perusteella on kuitenkin ilmeistä, että sen kautta muuttaa varsin paljon Suomessa pesiviä ja läpimuuttavia lintuja, joiden päämuuttosuunnat ovat keväällä koillinen ja syksyllä lounas. Hankkeessa on tärkeää toteuttaa sekä kevät- että syysmuuttokausia kattava tutkaseuranta, jolla selvitetään muuton voimakkuus ja korkeus alueella sekä arvioidaan törmäysriskit.

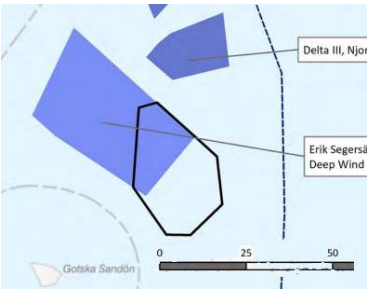

Epsilon tuulivoimahanke aiheuttaa yhdessä suunniteltujen Erik Segersällin tuulivoimalahankkeiden kanssa yhtenäisen tuulivoimala-alueen, joka katkaisee päämuuttosuunnan peräti 60 kilometrin leveydeltä (ks. kuulemisasiakirjasta muokattu kuva).

Tutkimusten mukaan muuttavat linnut pyrkivät useimmiten kiertämään tuulivoimala-alueet. Tietoa siitä, miten linnut toimivat, kun tuulivoimala-alue katkaisee muuttoväylän kymmenien kilometrien alueelta, ei tietääksemme ole. Hankkeista on tehtävä arvio, mikä on näin leveän lentoesteen vaikutus – pyrkivätkö linnut kiertämisen sijaan lentämään voimala-alueiden lävitse, mikä lisää törmäyskuolleisuutta, ja jos linnut pyrkivät kiertämään alueen kuinka suuren lisäenergiatarpeen suuren voimala-alueen kiertäminen aiheuttaa, ja mikä on sen vaikutus lintujen elossasäilyvyyteen. YVA-prosessissa on tärkeää arvioida, voidaanko voimala-alueita muokata siten, että voimalat sijaitsevat muuttoreitin suuntaisesti.

Hankkeessa ei tietääksemme ole suunniteltu jätettävän tuulivoimaloiden muodostamaan muuttoesteeseen leveitä lintujen muuttokäytäviä. Myös niiden tarvetta, toteuttamista ja toimivuutta on tärkeää selvittää YVA-prosessissa.

Mielestämme olisi perusteltua käsitellä Epsilon ja Eriks Segersälliin hankkeet yhtenä prosessina, koska hankealueet rajautuvat toisiinsa. Hankkeiden ympäristövaikutukset ovat kiistatta yhteisiä. Myös muiden lähialueiden merituulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset Epsilon ja Erik Segersällin hankkeiden kanssa on syytä arvioida huolellisesti.

Edellä esittämäämme viitaten, pidämme perusteltuna, että Suomi osallistuu hankkeen YVA-prosessiin.

BirdLife Suomen puolesta

Aki Arkiomaa, toiminnanjohtaja

Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry
Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf

www.sakl.fi
sakl@sakl.fi

Lapinjärvi 2.11.2022

Ympäristöministeriö

Viite lausuntopyyntö 10.10.2022, VN/26843/2022

Lausunto Suomen tarpeesta osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Baltic Offshore Epsilon merituuliteollisuusalueen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn

Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL) antaa seuraavan lausunnon otsikkoasiassa.

Suuri määrä merituulivoimapuistoja suunnitellaan Selkämerelle, Perämerelle sekä Itämeren pääaltaan pohjoisosiin, Suomen kalastuksen tärkeimmille kalastusalueille.

Maa- ja metsätalousministeriö toimittanee tarkempia saalisseuranta- ja VMS-tietoja suomalaisten kalastusalusten osalta. Mahdollisen tuulivoimapuiston vaikutuksia pääaltaan luonnonoloihin ja kalakantoihin sekä kalastukseen on selvitettävä perusteellisesti ja saatuja tietoja tarkasteltava kriittisesti.

Ammattikalastajat ja Suomen Ammattikalastajaliitto ovat hyvin huolissaan merituuliteollisuusalueiden rakentamisesta koska eri hankkeitten kumulatiivisia vaikutuksia luonnolle ja kalakannoille ei ole selvitetty riittävästi. Suuria merialueita suljetaan myös käytännössä kalastukselta. SAKL on ottanut yleisen kannan tilanteeseen linkissä http://sakl.fi/merituulivoima-ajaa-kalastuksen-yha-ahtaammalle/

Poliittinen paine lisätä tuulivoimakapasiteetti on mittava, mutta laajamittaisen merirakentamisen vaikutuksia tulisi kuitenkin tutkia, selvittää ja arvioida puolueettomasti eikä vaan luottaa tuulivoimayhtiöiden omiin YVA-konsultteihin.

Kalastuselinkeino Suomessa on pieni, eikä sillä ole voimavaroja seurata hankkeiden etenemistä eikä valvoa kalakantojen ja kalastuksen etuja. Merituulivoimapuistojen vaikutuksista sekä kalakantoihin, luonnonoloihin ja kalastukseen ei Itämeren osalta ole riittävästi.

Viitaten edellä olevaan SAKL pitää välttämättömänä, että Suomi osallistuu Ruotsissa suunniteltavien hankkeiden YVA-menettelyyn ja seuraa niiden etenemistä.

Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry

Kim Jordas
toimitusjohtaja

Ammattikalastaja palvelee kuluttajaa. Yrittäjä luonnon ehdoilla.

Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry **www.sakl.fi**
Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf **sakl@sakl.fi**

Liite: Epävirallinen kartta, josta ilmenee ajankohtaiset merituulivoimahankkeet Suomessa, Ahvenanmaalla ja Ruotsissa (ainoastaan Itämerellä Gotlannin pohjoispuolella). Tuskinpa täydellinen.

Ammattikalastaja palvelee kuluttajaa. Yrittäjä luonnon ehdoilla.

Asia nro 451/03.06.03/2022

Ympäristöministeriö
PL 35, 00023 Valtioneuvosto.
kirjaamo.ym@gov.fi

Viite: Lausuntopyyntö Baltic Offshore Epsilon -tuulipuistoa koskevasta kuulemisesta

Asia: VN/26843/2022

LAUSUNTO

Suomen riistakeskus kiittää ympäristöministeriötä mahdollisuudesta antaa lausunto viitekohdassa tarkoitetussa asiassa. Suomen riistakeskus katsoo, että lausunnolla olevan kaltaisten off-shore tuulivoimapuistojen rakentamisen vaikutuksia alueen lajistolle tunnetaan heikosti. Lisäksi on huomioitava ekosysteemitason muuttujat, joiden vaikutukset voivat kohdistua ravintoketjuissa arvaamattomasti. Suomen riistakeskus perustaa lausuntonsa riistalajeihin keskittyen.

Kuulemisasiakirja on laadittu huolellisesti havainnollistamaan tuulivoimarakentamisen vaikutuksia ja teknisiä vaihtoehtoja. Lisäksi asiakirja sisältää koko Itämeren alueen osalta tärkeää informaatiota mm. merikaapeliverkostosta.

Kuten kuulemisasiakirjassa todetaan linnuston osalta, avomerellä tapahtuvia tuulivoiman rakentamisen ja käytön vaikutuksia ei tunneta. Varovaisuusperiaatteeseen viitaten, on tällöin selvityksiä tehtävä riittävän laajasti, jotta haittoja voidaan ehkäistä. Baltic Offshore Epsilon- tuulivoimapuiston kuulemisasiakirjassa todetaan ympäristövaikutusten arvioinnista linnuston osalta seuraavaa: *”*Eri lintulajit käyttävät eri merialueita eri tavoin. Rannikon yli kulkee usein lentoreittejä. Yksi tunnettu lentoreitti kulkee Suomenlahden halki. Toinen tunnettu lentoreitti kulkee Pohjanlahden halki. Lentoreitin etuosa on hyvin leveä, ja siihen vaikuttaa sää. Länsituulessa reitti siirtyy itään, kun suurempi osa linnuista seuraa Itämeren itärantaa. Itätuulessa reitti siirtyy länteen ja seuraa enemmän Ruotsin itärannikkoa. Suunnitellut toimet voivat vaikuttaa ankkojen, kahlaajien, hanhien, kihujen, tiirojen, lokkien ja mahdollisesti jopa varpuslintujen lentoreitteihin (tietyissä sääolosuhteissa).”)**KUULEMISASIAKIRJA BALTIC OFFSHORE EPSILON -TUULIVOIMALAITOS JA SIIHEN LIITTYVÄ SISÄINEN KAAPELIVERKKO RUOTSIN TALOUSVYÖHYKKEELLÄ ITÄMERELLÄ, s. 59.*

Lausunnolla olevan hankkeen ohella samalle alueelle on suunnittelussa Erik Segersjäll-merituulivoimapuisto. Hankkeen linnustovaikutuksista YVA-selvityksessä todetaan seuraavaa:
”Tuulivoima voi yleisesti ottaen vaikuttaa lintuihin kolmella tapaa: tuuliturbiinien pyörivät lavat / torneihin lentäminen aiheuttavat kuolemaan johtaneita onnettomuuksia, elinympäristöjä katoaa ja linnut välttävät lentämistä tuuliturbiinien lähellä eristysvaikutuksen vuoksi. Tuulipuiston aiheuttama lintujen kuolleisuusaste riippuu laitosten sijainnista suhteessa topografiaan ja ympäröivään luontoon. Pesivät, talvehtivat ja lepäävät linnut ovat suuremmassa vaarassa kuin linnut, jotka ohittavat alueen vain muuttoaikana (Ruotsin luonnonsuojeluvirasto, 2017).

Hankkeen kuulemisasiakirja toteaa lisäksi: ”Erik Segersäll -tuulipuisto voi vaikuttaa negatiivisesti muuttolintuihin, koska puisto sijaitsee alueella, jota linnut käyttävät muuttoreitillään laajalla rintamalla Itämeren poikki. Puisto ei kuitenkaan vaikuta tunnettuihin taukoalueisiin tai muihin lintujen elämän kannalta tärkeisiin alueisiin. Koska puisto sijaitsee kaukana syvällä merellä, se ei myöskään vaikuta linnuille erityisen sopiviin elinympäristöihin, kuten rannikkoalueisiin.”

On kuitenkin huomioitava, että ellei tunneta lintujen läpikulkua alueella, ei voida varmistua hankkeen haitoista linnustolle.

Itämerelle on suunniteltu rakennettavan laajasti off-shore tuulivoimaa. Jokaiseen hankkeeseen tulisi YVA-menettelyssä ottaa huomioon hankkeiden yhteisvaikutusten arviointi, jotta tuulivoimanrakentamisen vaikutukset eri lajeille ja niiden elinympäristöille voidaan kuvata ja ehkäistä haittoja ennalta. Viereisen Erik Segerssjäll-hankkeen suunnitteluasiakirjassa todetaan sivulla 42: *"tarkkoja tietoja lintulajien esiintymisestä nykyisellä hankealueella ei ole, eikä tiedetä, toimiiko se eri lintulajien pesimä-, ravinnonhaku-, talvehtimis- ja/tai levähdysalueena."*
Suomen riistakeskus esittää, että alueen linnuston seuranta tulisi kuvata YVA-suunnitelmassa ja toteuttaa selvitysvaiheessa. Vähimmäisseuranta olisi esimerkiksi GPS-tutkimukset sekä visuaalinen seuranta alueella kahden vuoden aikana eri vuodenaikoina.

Kuulemisasiakirjassa mainitaan: *"Baltic Offshore Epsilon -hankealuetta ei tällä hetkellä pidetä minkään lintulajin ydinalueena. Jotta kuitenkin saataisiin tarkempi kuva siitä, miten eri lintulajit käyttävät hankealuetta ja sen ympäristöä, tarvitaan tutkimuksia, ks. kohta 5.2. Varotoimiksi ehdotetaan tarvittaessa teknisiä ratkaisuja, kuten tutkaa, jonka avulla turbiini sammutetaan, jos lintujen lentoreitti kulkee kyseisestä kohdasta. Lintujen kartoitus toteutetaan, ja se muodostaa perustan asianmukaisten varotoimien kehittämiselle tulevaa ympäristövaikutusten arviointia varten (s.60.)."*

Vähimmäisehtoina suunnittelussa todettuun lintutietoon pohjautuen tulisi tuulivoimaloiden sijoitteluun kiinnittää huomiota lintujen muuttoreittien suhteen. Avomerellä voimalatornien sijoittelu tulisi olla pitkittäin suhteessa päämuuttoreitteihin mahdollisimman pienen ilmatilan varaamiseksi. Niin ikään voimaloiden näkyvyyteen (lapojen ja tornien väritys) tulisi liittää suunnitelmiin alkuvaiheessa. Roottorien pysäytysautomatiikan mahdollisuudet tulisi selvittää ja ottaa niiden käyttö tarkasteluun keskeisten lintujen muuttokausien aikana. Erilaiset tekniset mahdollisuudet lintujen törmäyskuolevuuden minimoimiseksi tulisi ottaa tarkasteluun heti hankkeen alkuvaiheessa. Asiaa on pohjustettu kuulemisasiakirjassa asianmukaisesti.

Kuulemisasiakirja ottaa hyvin huomioon linnuston esiintymisen suhteen muutto- ja lentoreittejä, joita ei tunneta. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti tuntemattomia kysymyksiä tuleekin selvittää ja suhteuttaa toteutus näistä kertyneen tiedon perusteella.
Suomen riistakeskus katsoo, että kuulemisasiakirja ottaa huomioon useita linnustoon vaikuttavia tekijöitä. Edelleen on tärkeää, että YVA-prosessissa seurataan toimenpiteiden ja seurantojen toteutumista, tuloksia ja edelleen sovelletaan mahdollisuuksien mukaan tekniikoita, joilla voimaloiden rakentamisen ja käytön aikaisia vaikutuksia linnustoon ja muuhun eliöstöön pyritään minimoimaan.

Lausunnon valmisteli riistasuunnittelija Tapio Kangas

SUOMEN RIISTAKESKUS

Jarkko Nurmi
Riistatalouspäällikkö

Suomen luonnonsuojeluliitto

24.10.2022

Ympäristöministeriölle

Viitaten lausuntopyyntöihinne 6.10.2022 Dnro VN/25637/2022 ja 10.10.2022 Dnro VN/26843/2022

Luonnonsuojeluliiton lausunto Ruotsin Södra Victoria ja Baltic Offshore Epsilon -nimisten tuulipuistojen yva-hankkeista

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää lausuntopyynnöistä ja toteaa molemmista asioista seuraavaa.

Luonnonsuojeluliitto kannattaa sitä, että Suomi osallistuu molempiin merituulivoimaloiden yva-hankkeisiin.

Södra Victoria on lähtökohtaisesti erittäin sopimaton sijoituspaikka mm. Natura- ja IBA-alueiden takia.

Baltic Offshore Epsilon on puolestaan lähellä Gotska Sändöniä ja Erik Segersäll -tuulivoimahankkeen kenttiä. Sen kautta kulkee mitä todennäköisemmin suomalaisia muuttolintuja.

Yleisesti ottaen olisi hyvä, jos Ruotsissa tehtäisiin merituulivoimaloiden yleissuunnitelma yhteisvaikutusten hallitsemiseksi. Tällaista esitimme BirdLifen kanssa Suomessakin viime vuonna https://www.sll.fi/2021/11/05/merituulivoiman-sijoittumisen-valtakunnallinen-ohjaus/

Lisätietoja: toiminnanjohtaja Tapani Veistola, p. 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO RY

Toimeksi saaneena

Tapani Veistola
toiminnanjohtaja

Suomen luonnonsuojeluliitto – Finnish Association for Nature Conservation
Itälahdenkatu 22 b A, FI-00210 Helsinki, Finland | tel. +358 9 228 081
www.sll.fi | toimisto@sll.fi

ILMATIETEEN LAITOS

LAUSUNTO

02.11.2022 445/03.00.02/2022

Ympäristöministeriö

Lausuntopyyntö 10.10.2022, VN/26843/2022

Ilmatieteen laitoksen lausunto Baltic Offshore Epsilon-tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelystä

Ympäristöministeriö on vastaanottanut Ruotsin ympäristöviranomaiselta (Naturvårdsverket) ilmoituksen Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Baltic Offshore Epsilon -tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) alkamisesta. Tuulipuisto koostuisi enintään 184 tuuliturbiinista, joiden enimmäiskorkeus on 330 metriä ja tehokkuus 20 MW. Hankealueen etäisyys Gotska Sandöniin on runsaat 30 km ja Fåröhön lähes 60 km. Tukholman saaristo on noin 40 km:n päässä. Hankkeesta vastaavana toimii Njordr Offshore Wind AB.

Ympäristöministeriö on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa Suomen tarpeesta osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Baltic Offshore Epsilon-tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

Ilmatieteen laitos on perehtynyt esitykseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Baltic Offshore Epsilon-tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

Helsingissä 02.11.2022

Annakaisa von Lerber,

Säätutka-asiantuntija

Havaintopalvelut

annakaisa.von.lerber@fmi.fi, puh. 050 - 3776816